

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilvánterkek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Nyilvánter papíra 50 fillér.

Felelős szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.Főszerkesztő:
MARCITAI JÓZSEF.Kiadó és lapkiadó:
STRAUSZ SANDOR.

Adventkor.

Ebben a nehezen virradó téli időben az éjszaka látványa még erősen ráterül a falvakra, amikor megszólalnak a templom harangjai és múlt hét óta hajnali áhitatra hívják a hívőket. A templomok misztikus fényt hűtenek bele a sötétségbe és mintha még azok lelkeire is hatással lenne ez, akiket a szkepszis tart karjában. Boldog, akiknek hite van, boldog, aki bizik a jövőben.

Bizunk-e a magyarság jövőjében? A legutóbbi népszámlálás adatai szerint tíz millió magyar volnánk s ebben a házában az összes nemzetségeket számítva, mi vagyunk abszolút számerőben. Talán nem nemzeti hivatkozás, ha azt mondjuk, hogy inferioritásban is.

Csak hogy ne bizzuk el magunkat. A mostani Balkán-háború megmutatta, hogy kis nemzetek nemzeti felkésedése mily óriási tényező. Hogy sokszor nem a számok, hanem a nemzeti felkésedés beszél. És vajon mincse minálunk sok tünet arra, hogy a nemzeti felkésedés langja nem lobog már úgy a magyarban, mint eddig. Ha csak azt nézzük, hogy mily sivár közönnyel nezzük a közviszonyok zavarát, az alkoholizmus gepezet megakadását, lehetetlen nagy szomorúságot erre nem gondolni. A nemzeti fellendülés elmúlt szép idejére, amelyet a kor-szellem nyitott, mondjuk az általános nagy emberszeretetre.

A nemzeti eszme amugy is fakulóbban van. Varázsa elvesz és csak ifju, fejlődni, félt foglalmi akaró nemzetek hatalmas lendülete még most is. Egész Európán végig száguld a kozmopolita érzés új uralkodó

eszméje, még leginkább megkímélve a kontinensen Németországot és a sziget Angliát. Azok a jelszavak, amelyeket nemzetközileg a munkásság követel, az általános emberi szeretet érzelmeinek kedvezőek, de a nemzeti eszmének kárára vannak. Azért esnek sokan gondba a nemzet nagyságáért, mikor el jelszavak nálunk oly hatalmasan kopogtatják a közéletnek minden ajtaját. Ki volna olyan botor, hogy a haladástól elzárkózzék és egy európai uralkodó szellemnek ellenálljon, ám mégis a nemzeti érzés megmentésére kell törkednünk. Ez volt az az öserő, ezer évig, legyen ezután is. Lehetetlen emberi természetünk szerint, hogy a nemzeti karakter feláldozásával egyéb téren is ne veszítsünk.

Most, mikor hamar ereszkedik rá a téjra az esti sötétség; most, amikor a hajnal virradásába beleszó az adventi harang szava; most, amikor ebben a ködös időben a nemzeti nagyság számbeli erejét élénk látják — most gondolkozzunk, elmékedjünk azon, hogy a faj szaporodása, a nyelvterfoglalása egyúttal jelent-e a nemzeti erőnek szaporodását, a nemzetnek terfoglalását? És ha nem jelenti, akkor tegyük róla, mindenki a maga hatáskörében, hogy a nemzeti eszménynek fénylő csillaga ragyogjon fel újra.

Szellemi téren is csak ezt szabad támogatnunk, ami nemzeti irányú és nem kozmopolitika. Ám terjedjenek a nyugati eszmék, de lássuk el őket nemzeti tartalommal. Mikor a kozmopolita iradalom mai nagy bevonulását látja, az ember aggódva gondolt arra, mennyi magyar lelket mérgez meg a világgórárság eszöje.

Vajon ilyen adventből következik-e a

nemzeti megváltás ujjászületése, vagy legalább régi nemzeti eszményeinek új és dicsőbb korszaka!

Sok a válóper.

Az elmúlt hetekben szenzációs válóper híre jarta be a világot a legmagasabb körökből.

Ezzel a főrangú válóperrel egyidejűleg, eszünkbe ötlük a statisztikai hivatal legújabb kimutatása, mely szét elszomorító adatokkal bizonyít azon sötét igazság mellett, hogy az utolsó három decembumban, a válóperek lehetetlen mértékben megsaporodtak.

A statisztika ezen adataiból az élet csendes szemlélője igen sok és tanulságos igazságot tud kihámozni. Meg tud magyarázni s fejteni nem egy olyan rejtélyesnek tetsző problémát, mely a mai társadalmat olyannyira jellemzi. Ki tudja fejteni, hogy, úgy látszik, a mai házasságokat nem kötik már, mint ahogyan azt a régi jó időkben mondták, a mennyországban, hanem bizony, legtöbb esetben az önös érdek, szülői bölcs előrelátás, vagy sok más egyéb olyan ok, melynek a szerelemhez, szimpátiához vagy az egymás iránti vonzalomhoz vajmi keves köze van.

A holtomglan-holtodiglan ma már csak olyan jelképes beszéd, mint a myrthoskoszorú. Azok, akik az oltár előtt megfogadják, jól tudják, hogy ez ma már nem olyan szent esküvés, mely alól a földi hatalmak kibújott nem engednek. A pap eskütése már nem fűzi sem a testeket, még kevésbé a lelkeket mindörökké össze, hanem a válóper rohamos léptekkel megszabadítja azokat

Szentkereszthy István házassága.

Írta: Wagner Károly.

— Nagyságos asszonyom — folytatta tovább bántalan arisztokratikus kijelzéssel Szentkereszthy, megigazítva monokliját — én csak ismétlem azt, amit már az imént mondtam. Én feleségül kérem Lujziká kisasszonyt.

Az örökös megozolódd, kövér asszony gyönyörűen mutatja végi a kérést. Az pedig impertinens arccal folytatta.

— Párányosója tán, hogy megforduljak? Álakom elismerten kitűnő, egészségem semmi kívánni valót sem hágy hátra. Pompásan vivök és tenniszezek, írni, olvasni is tudok. Csáládóm I. Andrásról káptá Szentkeresztet, mit apámtól Kohn Jákób vett meg huszonegy esztendeje.

Az anyó-jelölt hangosan felcagott.
— Azt hiszem, már elegend is tudok Szentkereszthy úrról. De talán lenne kegyes némi felvilágosítást adni a házasságra tartozó kérdésekről is.

Szentkereszthy mélyen meghajolt, szörnyű komolyan így felelt:

— Nagyságos asszonyom. Két ilyen kérdés van. Az egyik, mit csináljak a szeretőmmel. Erre majd én felelek. A másik: mit csináljak negyven-ezer koroná adóságommal. Erre majd felel nagyságos asszonyom. Ily módon a függő kérdések megoldódnak.

Vargáné arcáról eltűnt a mosolygás és szigorú hangon beszélni kezdett:

— Hagyják a mókát uram. Elvégre életbevágó dolog ez. Önbe belebolondult egyetlen leányom, kit sokáig figyeltem se méltatott. De amikor megtudta, hogy a durgazd Varga fűszeresnek a leánya, a nagy vagyon egyedül várományosa, kezdte észrevenni. S ime, hogy adósága elérte a kerekszám negyven ezer kor ná, mint kérő kopogtat nálunk. Arcán az elbizakodott emberek kaján mosolyával Az asszony egészen tűzbe jött, felugrott a puha karosszékéről. Arról nem beszél, hogy miből akarja eltartani a feleségét? Van-e valami foglalkozása? Tud-e valamit? . . .

Szentkereszthy méltatlankodva emelte fel kezét.

— Nagyságos asszony, ne legyen igazságtalan. Hisz előre becsajítottam, hogy tudok vivni és teniszezni. Ehhez még hozzáfűzhetem, hogy lovagolok is mostanában — s újn csak váltón. — Foglalkozás? Minek az? Higgye el nagyságos asszony, ám ugyis nagyon el vágyok foglalva. A társadalmi élet, az ismerősök, a klub, mind-mind nagyon elfoglalják az időmet Meg azután a nábob Vargá leányának férje nem hordhat székot a hátán? — Egy pillanatra elhallgatott, majd bizalmasan simogatta meg Vargáné husos karját.

— Meglássá mámá, megálunk a kámátokból is.

Vargáné már nem is hallgatott rá. Szemei

előtt megjelent egy sovány, fekete emberke, bő kabátban, kendővel a nyakán. Varga úr a fűszeres. Hajnalról késő estig szaladgált, teti-veti, számolt, spekulált, törte a fejét a hónap végén boldogan. Mésélte sájtó hangján: megint gazdagabb vagy mamuskám. Amit élete árán összegyűjtött az ura, azt ellecserelette ezzel az emberrel, aki hivalkodik dologtalanságával Megkeményítette a szívet.

— És ha azt mondanám kedves Szentkereszthy, hogy a leányomat és a pénzem nem adom Önnek?

A kéréf trefás komolysággal szorította kezét a szívére.

— Akkor elmennék és meghálnék.

A cinikus válasz kibozta végleg sodrából az asszonyt. Dühösen kiabálta:

— Nem adom, érti. Nem adom!

Szentkereszthy remegő hangon, lemondóan mondta.

— Akkor hát nagyságos asszonyom kezét kérem — utolsó kézesókrá.

Mielőtt azonban a nő még felehetett volna, egy sápadt, fekete sovány leány rontott be az ajtón. Egyenesen Vargánéhoz szaladt, keserves zokogással karolta át őt.

— Anyuskám ne öl meg, anyuskám ne utasítsd el a Pistát. Hisz ő nem tehet róla, hogy szegény. Minek nekünk annyi pénz? Nekem csak a Pista kell . . .

egymástól, akiknek egymás mellett az élet teher, nyűg, kínlódás.

Szomorú adatok ezek, melyek kimutatják, hogy a házasságoknak több mint 30 % a válással végződik s többnyire azoknál a házasságoknál, melyeknél éppen az érzelmi momentumok játszották a főszerepet. Igen! Hiába csodálkozik bárki, a válóperek legnagyobb százalékát az u. n. szerelmi házasságok adják. Ezekben történnek a legtöbb s legnagyobb tévedések s éppen ezek igazolják azt a nagyon régi, de annál talán több magyar közmondást, amely azt mondja:

Ahol a gond az ajtón jó be, ott a szerelem az ajtón menekül!

Bzony azokban a házasságokban, ahol az ész szerepet a szív vette át, vajmi csekély esélyben teljednek be az az áldás, melyet a fölszentelt pap az oltár előtt ad az új házaspárra. Rendszerint ezekben a házasságokban rövidesen bekopogtat a gond sötét leplevel s akkor azután a szerelem is éppen olyan gyorsan menekül a barátságos oltárhóbból, mint aminő gyorsan elrepül a mámor, melyet örökéletűnek hittek matkáságuk idejében.

A válóperek nagy számához mindenestre hozzájárul a létért vívott küzdelem növekedése, az a harc, mit az emberek megélhetésükért vívnak, mely mind nehezebb s nehezebbé válik az életviszonyok változásával. Ma már semmiféle szerelmes sem elégzik meg a kisded kunyhóval s száraz kenyérral, ami oly szepen hangzik a mesés könyvekben, hanem bizony a szerelem mellett, sőt elsősorban kényelmet s könnyű megélhetést kíván attól az élettársától, akiről azt hitte, hogy Lohengrin hatytus lovagja. S mihelyt a férj nem tudja előteremteni, amire a szerelmes asszonyának szüksége van, akkor az már ezt a körülményt a szerelem lohadásának tudja be s rövidesen házi perpatvaroktól hangos az új fészek.

Sok a válóper, de ennél még elszomorítóbb az a statisztikai adat, hogy az évek folyamán a házasságkötések száma csökken. Mig tehát a házasságok kevesednek s a válóperek száma egyre növekszik, végeredményben odajutunk, hogy a válóperek nagyobb számban lesznek a házasságkötéseknél s ma holnap már egyetlen házaspárra sem találhatunk.

Ha ez a szomorú konkluzió talán még

Szentkereszthy láthatólag kellemetlenül érintette a zajos jeinet, Vargáné azonban megenyhült.

— Ne sirj Lujzikám, a te kedvedet nem utasítom vissza... Szentkereszthy — szólt a férjhez — mert leányom szereti magát, hajlandó vagyok Önhez adni. De keressen valami foglalkozást. Van elég befolyásos atyafija. Dugják be valahová, hacsak címzetesnek is. Egy hét múlva várom a választ.

Szentkereszthy nagyot lélezett, mikor künn volt az utcán. Örült, mint az ember, ki az utolsó pillanatban áll el valami bűn elkövetésétől. Eszébe jutott, hogy ő Lujzikát nem szereti, nem is tudná szeretni. Előjaja magát a pénzért? Mert adósága van? Gondolkozva bandukolt hazafelé.

Hat óra muli, a gyárakból mentek haza a munkások. Siettek. Haza családjukhoz. Szentkereszthy Iduskára gondolt, a szeretőjére... Ilyen munkás leányka volt az is. Ki érte elhagyta otthonát. Razaszkodó, hűséges és jó. Ő is szereti. És mégis pénzért elakarta fizni őt magától... Itt azután — szébe jutott az is, hogy államtitkár nagybátyja valami jó pár ezer koronás szinekurával kínálja meg délelőtt... Megállt egy pillanatra. Majd k-mány elhatározással sugta magának.

Elfogadom. És feleségül veszem Idécskát. Ha mir munkás vagyok, munkáslány illik hozzám.

Ezen az ötleten megvigasztalódva, szaporán léptekkel boldogan sietett haza.

sem állhatja meg helyét, az emberi élet szorgos kutatójának ezzel a körülménnyel is számolnia kell s fel kell tárnia azt a szomorú perspektívát, amit a mai viszonyok szültek. Vajjon szebb s jobb kilátásunk nyílik a jövődöbön? Eppen nem állíthatjuk, sőt felünk, hogy a következő statisztikai kimutatások még szomorúbb képet tárnak szemünk elé!

K Ü L Ö N F E L É K.

Impressió.

Robogó vonatról

Nézem a világot,
Alig látok itt-ott
Egy-egy szál virágot.
Kérő, gyom mindenütt
S legtöbbször a temetőn.
Be szomorú világ
Edes jó teremtőim!

Hangtalan az erdő.

Madár alig lakja,
Fészket — ki tudja hol,
Mely vidéken rakja?
Ez is kíváncsi,
Ahogy szegény népnak,
Jaj de fákó kép is,
Akámerre nézünk.

Embernek kedvetlen

Nézik a vonatot,
Utána kállenek
Egy-egy gondolatot:
„Jobb világ volt akkor,
Mikor szelek járt,
Ha benne is rekedtünk
Néhány a sárba!”

Ma uccoltalajon

Rohanunk előre,
Szakszónak van szörnyen
A futó időre,
Szédülő vonatról
Nézzük a világot,
Azért is látunk csak
Gazt és nyom virágot.

Zombory Gyula.

— **Kitüntetés.** Gosztlér Lajos műszaki tanácsost, Zalavármegye államépítészeti hivatalának főnökét, a kereskedelmi miniszterumba hívták be s ott a műszaki osztályba szolgálatförelre osztották be.

— **Esküdtörvényszék elnökök.** A pécsi ítélőtábla elnöke a nyakgizsai törvényszék-nél szervezett esküdtörvényszék elnökévé Závody Albin kuriai bírót, törvényszéki elnököt, helyettesítette pedig dr. Kenedi Imre törvényszéki bírót jelölte ki.

— **Kinevezés.** A főispán Kárner Ágoston drávidiósi állami isk. tanítót, a drávidiósi anyakönyvis kerületbe, anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki teljes hatáskörrel.

— **Házasság.** Pálkai Jakab helybeli deli vasúti állomásfőnök, felügyelő Irma leányával házasságot kötött I hó 1-én Messer Béla dr. fővárosi orvos. A fényes esküvőn mint tanúk dr. Wolf Béla orvos és Jakots Bertalan áll. állatorvos szerepeltek.

— **Pedagógiai tanfolyam.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium rendeletéből az áll. tanítóképzők tanári részére Budapest dec. 1-től 31-ig terjedőleg tanfolyam nyílt meg. A tanfolyamra a csáktornyai áll. tanítóképzőből Bickling Antal tanárt rendelt be a miniszter.

— **Törvényhatósági közgyűlés.** A holnap megtartandó vármegyei törvényhatósági közgyűlésen a vidékünk érdeklő következő ügyek lesznek napirenden: Saághy Viktor és dr. Merkly Antal gyógyszerész kérvénye Csáktornyai II. gyógyszerész felállítására iránt; Légrád képvis. testületének közs. muzeum és levéltár felállítása tárgyában hozott határozata. A boltornyai és viziszentgyörgyi körjegyzőségekhez tartozó községek képviselőtestületeinek szervezési szabályrendeleteinek módosítása tárgyában hozott határozata. Csáktornyai képvis. testületének a közs. alkalmazottak fizetésrendezése tárgyában hozott és Rosenberg Rezső és társai, valamint Srágy György csáktornyai lakosok által meglebebezett határozata. Stern Miksa stridóvári lakos kérvénye a háza előtt engedély nélkül létesített járda tárgyában. Kisszabadka képvis. testületének határozata a közs. vendéglő berbeadása. Szelencehegy, Borsikaihegy és Murabaráti községek képvis. testületeinek

a szelencehegyi iskola kibővítési költségei fedezésére, Muracsányi képv. testületének határozata az utcák tisztántartása tárgyában. A drávacsanói urbéres közbirtokosság kártérítési igénye a vármegye közönsége ellen. Alsóhályfalva határozata a huszvizsgáló fizetésének megállapítása. Drávacsanóhely határozata a közs. előjárók utapírdjának megállapítása s Kotor határozata a köz- és adóügyi jegyző fizetésének megállapítása tárgyában. Több község pótdadó törlesztési ügye s Drávacsanóhely határozata a közs. jegyző és aljegyző személyi drágasági pótleka tárgyában.

— **Társasvacsora a jótékonyág jegyében.** A Jótékony célú Asztaltársaság I. hó 15-én a Hajas József-tele vendéglőben társasvacsorát rendez, mely alkalommal a szegény gyermekeket fel is öltöztetik. Akik a vacsorán részt óhajtanak venni, Nádasi József és Kristofics Károly elnökkel jelentkezhetnek. A letelek ára 250 K.

— **Új polgári iskola.** Ertesülésünk szerint Muraszombat áll. polgári iskolát kap. A muraszombatiak gonnázumot akartak ugyan, de ezt nem kapnak, polgári iskolára azonban kiutalásuk van. A város közönsége ez érdemben a kérvényeit már beadta. A miniszterium hajlandó az új iskolát már a jövő 1913—14-ik tanévre felállítani.

— **Gyászme Ruszicska Kálmánért.** Nov. 29-én a drávacsanóhelyi templomban az áll. isk. igazgató kérésére Fülpich Lajos espereslebános koporsós misét mondott a megboldogult tanfelügyelőért. A misén az iskolagyerekek a tanítók vezetése mellett jelentek meg s rajtuk kívül a gondú. elnök és a drávacsanóhelyi áll. isk. két tanítója. Mise után minden tanító a saját osztályában méltatta a megboldogult érdemét, a tanítótestület pedig külön jegyzőkönyvben örökítette meg emlékét.

— **Téli élet.** A hideg időjárás beállása folytán a korcsolyaegyesület is megkezdte működését, hogy a szórakozni vágyó fiatalok az ideen is hódolhasson a legnépszerűbb és legkedvesebb téli sportnak, a korcsolyázásnak. December 5-én tartotta megalakuló közgyűlését, amikor is a tisztikar a következőképp alakult meg: elnök lett dr. Bakos Géza; alelnök Mraz Jenőné úrhölgy; titkár és pénztáros dr. Haksch Ferenc; gondnok Wekerle Ferenc. Megválasztott ezenkívül 4 férfi és 4 úrhölgy, mint választmányi tag. A közgyűlés határozata folytán ez úton is figyelemmelnek mindazok, akik a jégpályát használni akarják, hogy az erre vonatkozó igazolványokat a megnyitásig Strausz Sándor helybeli könyvkereskedőnél, a jégpálya megnyitása után pedig a pályán az egyesületi titkárnál a tagsági-díj befizetése ellenében váltsák ki; annál is inkább, mert a tagsági igazolvány nélkül a pályát nem használhatják. A pálya megnyitását ezután is több helyen kitelt vörös zászló fogja jelezni.

— **Az aranypenzék bevonása.** Nagyon szembetűnő, hogy mostanában aranypenzt a legtrikábban lehet látni. Úgy mondják, hogy az aranypenzt a háború és a háborúra való kilátások miatt vonták ki a forgalomból. S ebben a tekintetben állítólag vezérszerepet az Osztrák-magyar-bank játszik, mely főlkjai révén már nagymennyiségű aranypenzt vont be, mint olyan pénzt, mely mindig biztosabb a papirpénznél.

— **Új egészségügyi felügyelőség.** Az egészségügyi felügyelőségek számát ország-szerte szaporítják. A Dunántúl is kap egy új felügyelőséget. A beügyminiszter már is döntött ebben az ügyben. Biztos forrásból

vett értesültségünk szerint a dunántúli egészségügyi felügyelőséget a belügyminiszter Kaposvárnak szánta. Az új közegészségügyi felügyelő Kerekes Pál dr. lesz. A közegészségügyi felügyelőség ügyével együtt megoldást nyert a kaposvári vegyvizsgáló állomás ügye is, melyet szintén tavasszal fognak rendeltetésének átadni.

— **Tanfelügyelői látogatás.** Szalay Pál dr., Zalavármegye segédtanfelügyelője, f hó 5-én Csáklornyan lartózkodott, ahonnan Nagyfaluba, Drávaszentmihályra szállt ki, majd Muracsányba és Hodosányba utazott, ahol mindenütt iskolaügyekben tárgyalt.

— **Népesedési mozgalom.** A lefolyt évnegyedben a csáklornyai járásban született 448 s elhalt 244, a perlaki járásban született 614 s elhalt 260 egyén. A szaporodás tehát az elsöben 204, az utöbbitban 354 lélek. Szaporodás tekintetében a két járás vezet a vármegyében.

— **Az eltörött ünnepek és a bíróságok.** X. Pius pápa az ünnepeket redukáló iratában tudvalevöleg felmentette a hiveket a misehalgatás kötelessége és a szolgai munkák tilalma alól urnapján, karácsony, husvét és pünkösöd másodnapján, gyertyaszentelő Boldogasszonynapján (február 2-án), gyümölcsöltő Boldogasszonynapján (márc. 25-én) és kisasszonynapján (szeptember 8-án). Mivel azonban e napok ünnepi jellegét nem szüntette meg, az igazságügyi miniszter elrendelte, hogy a megjelölt napokat az igazságügyi hatóságok ügyvitele szempontjából továbbra is ünnepnapoknak kell tekinteni s a királyi bíróságok és a királyi ügyészségek részére kiadott hivatalos naptárban vörös betűkkel kell feltüntetni.

— **Tanítók katonai szolgálata.** A valás- és közoktatásügyi miniszter rendeletel bocsátott ki a tényleges katonai szolgálatra egyéves önkéntesi minőségben bevontól, állásban levö állami, községi, hifelkezeleti és társulati elemi iskolai tanítók illetményei és helyettesítése ügyében. A rendelet szerint a véglegesen alkalmazott tanító önkéntesi szolgálatának egész éve alatt illetményeinek élvezetében marad; ezen év a további fokozatos előléptéseknel beszámítatik. Az ilyen képttségessé váló helyettesítés költségeit, melyek azonban a nyolcszáz koronát meg nem haladhatják, a tényleges szolgálatra bevont tanító tartozik viselni. A m. kir. honvédelmi miniszter pedig a nyilvános elemi neveléskörökönél ezidőszent már rendes alkalmazásban levö azon tanítókat, akik az új véderőtörvény életbe lépte, azaz 1912 évi júli 7-ike előtt rendes tanítói alkalmazatásukra való tekintettel megnöveltek, vagy anyjukkal avagy pedig egyéb nőrokonokkal alkalmaztatásuk helyén háztartási rendeztek be, kerelmükre hajlandó az 1912 évi XXX. t.c. 32. §-a alapján kivételesen póttartalékba helyezni. Amennyiben a most említett kivételes kedvezményre a tanító a jelzett családi körülményekre való tekintettel igényt emelni öhajtana, a vonatkozó kérvényét, mely a jelzett családi állapotot igazoló községi bizonyítvánnyal (házassági, anyakönyvi kivonattal), valamint rendes alkalmaztatását és ennek kezdőpontját igazoló kir. tanfelügyelői bizonyítvánnyal felszerelendő — amennyiben már az 1912 évben besoroztatott, azonnal, amennyiben pedig csak a jövőben soroztatnák be, az 1913-ik évtől kezdve, a fősorozás alkalmával való besoroztatása után — a járási tisztviselő útján a m. kir. honvédelmi miniszterhez kell benyújtania.

— **Koleraelleni óvintézkedések.** A Balán felszigeten fellépett kolerajárvány ellen

az óvintézkedéseket a belügyminiszterium elrendelte. E szerint a csáklornyai vasúti állomáson naponként 8 vonat utasait veszik vizsgálat alá és pedig öitöl a Pragerhof és hármat a Zágráb felöl érkező vonatokon. A vizsgálatok már elseje óta folyamatosan vannak, melyeket a miniszterium további intézkedéseig a helybéli orvosok teljesítenek. Az érkezett utasok öt napi megfigyelés alá kerülnek.

— **Kérdezze meg házi orvosát,** hogy nem-e akkor cselekszik legokosabban, ha már szappant vásárol, hogy csak a kolczsvári Heinrich-féle Szent László fertőtlenítő pipera szappant veszi. Megöv minden ragályos betegségötöl.

— **Zalavármegye idei termése.** Arvay Lajos vármegyei alispán legújabb évnegyedes jelentése szerint az idei év termése a következö eredményt tünteti fel. Buzából katasztrális holdanként 762, rozsból 604, ár-pából 736, zabból 720, tengeriböl 1109 s burgonyából 5346 -kg. termelt, ami a tavasszal mutatkozott kecsesgetö kitérésök után gyenge termésnek mondható. A gabonamérek átlagos hektoliter súlyú búzából 78.2, rozsból 71.3, ár-pából 64.2 s zabból 44.5 kg. volt. A szölö termése is általában véve nagyon gyenge eredményt járt. A préselt must cukortartalma 10—18 lok között ingadozott, amiért egyes gazdák cukrozási engedélyért voltak kénytelenek folyamodni. Gyümölcsből csak egyes helyeken volt némi termés. A gabonáarakban csak újabb időben mutatkozott némi visszaesés, kivéve a zabot, amelynek az ára ugyancsak magasra szökött fel. Az állatárakban némi visszaesés mutatkozik; a sertés ára is elég alacsony.

— **Az új sorozások.** A honvédelmi miniszter az 1913. évi ujoncjutalék kiállításának előkészítése tárgyában rendeletel bocsátott ki a vármegyékhez, hogy míg a törvény létre jön, a kellö előintézkedések megtétesenek, hogy az ujoncállítás teljes és biztos adatok alapján, a magánfelek törvényes igényeinek kellö figyelembevételével, a haderö és honvédségre nézve a legkedvezöbör eredménytel fogantatosíthatssak. A jövő márciusban az 1892, 1891 s 1890. években született ifjakból soroztatnak az ujoncok, lehetőleg mindenütt a vármegyei alispán vagy helyettesének elnökeite alatt. A családfenntartói kedvezmények iránti folyamodványok január és február hóban nyujtandók be, legkésöbb a tényleges szolgálat megkezdésénél. A teljes törvényes igénytel nem bíró családfenntartók és mezögazdák részére az ujoncjutalék 4 százaléka erejéig póttartalékos kedvezmény áll fenn. Az ez iránt való kérvények a tényleges szolgálat megkezdéseig nyujtandók be. A papok és papjelöltek kedvezménye a régi marad. A csak két évre terjedö tényleges szolgálat kedvezményét 6 osztályú vagy szakiskolai bizonyítvánnyal a sorozásig kell igazolni. Az egyévi önkéntesi tényleges szolgálat kedvezményének elnyerését célzó folyamodványok február végéig, illetve a sorozás napján adandók be.

— **Borok bejelentése.** A Magyar Szölösgazdák Országos Egyesülete 7 év előtt kebelében bornyilvántartást rendszeresített. Mivel a borforgalom élénkítése országos érdek és az idén amügy is kevés a készlet, az igazgató választmány nov. 19-én megtartott ülésén kimondotta, hogy az egyesület által rendszeresített borkimutatásban mindazok az egyesületek, hegyközségek, gazdakörök és pncszövetkezetek szölötermelő tagjai is résztvehetnek, mely egyesületek, mint olyanok, tagjai a Magyar Szölösgazdák Orszá-

gos Egyesületének. A szóban levö borkimutatást körülbelöl 10 000 példányban küldik meg a hazai, az ausztriai, németországi és svájci borkereskedöknök, szállöknök, vendéglösöknek és végre hazai és osztrák tisztletkezőknek. Ennek a nagyarányú reklámnak eddig megvolt a hatása s ügy a bel-, mint a küllöld nagymértékben érdeklödött boraink iránt, erre ezúttal még nagyobb kitérésünk van, mert nemcsak nálunk, hanem Ausztriában és Németországban is alig van borkészlet.

I R O D A L O M.

— **A Vasárnapi Ujság.** fejtűnést keltö érdekes képeket közöl a harcötérröl, Albánia most emlegetett pontjairól, (B nda Jenö albániai cikkével), Prohászka és Edl Tivadár konzulokrol, a Nemzeti Színház ujdonságáról, Stefánia hercegeöl oroszvári vadászatról, stb. Szépir dalmi olvasmányok: Bertha Sándor, a most elhunyt kiváló író és zeneszerző cikke, Szende-Dárday Olga és Barrie regénye, Szép Ernö cikke, Schöplín Aladár színházi cikke, Lányi Sarolta verse. Egyéb közlemények: Bertha Sándor nekrológja és arcképe s a rendes heti rovatok: Irodalomtörténet, sakkjáték stb. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre öt korona, a Világkrónika-val együtt hat korona. (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4.)

— **Magyar Figyelö** most megjelent 23. számának élén találjuk gróf Tisza Istvánnak nagyérdökü cikkét »Az osztrák németek közel-déséről«. A külpolitika kérdését Kéri Pál »Szerbek és albánok« és Adorján Andor »Bulgária és a háború« címü dolgozatai vizsik bele a számba. Kádár Gusztáv igen érdekes szempontokat ismertet az amerikai magyarságról. Turöczi-Trostler József »A magyar reformkorszak német költöjéről« értekezik, dr. báró Szentkereszthy Zsigmond pedig az aviatika legújabb állását ismertetli. A szépirodalmi részben Ethey Árpád és Krudy Gyula novelláit találjuk. Irodalmi tárgyú polemikus és aktuális feljegyzések egészítik ki a gazdag számot. A Magyar Figyelö előfizetési ára negyedévre 6 K. Szerkesztöség és kiadóhivatal (Budapest, VI. Andrássy-ut 16.)

— **A legszebb karácsonyi ajándék** tudvalevöleg egy értékes könyv vagy folyóirat. Ezen elv alapján a Kultura kiadóhivatala minden könyvkereskedésben díszes jökeket helyeztet el. Mindenki, aki valakit »Kultura« előfizetéssel akar karácsonyra meglepni, egy ilyen jögyet vesz. Ezen jögyet a könyvkereskedö a megadott névre kiállítja, melyet aztán az ajándékozó az elképzelhetö legszebb ajándékképpen, s karácsonyfa alá helyezhet. Ilyen utalványok Strausz Sándor helybéli könyvkereskedönel kaphatók.

C S A R N O K.

Fehérvárröl azt hozza a telefon.
Ollami nénéd minden rokkát telefon.
—
Komáromban, Kisbären,
El a család kis bären,
—
Hogy perdül a karika,
Ködította Karika.
—
Azt mondja a patikáros,
Hogy edes apa tik árus.
—
Jözüten kacag Ános,
Högy az az ür Kacagányos.
—
Jö a galuska íróban,
Ügy eszik azt Kairöbau.
—
Azért olyan vad a gulya,
A réti csupa nadragulya.
— **KARÁCSONYI ÉS UJÉVI ajándékok nagy választékban kaphatók Pollák Bernát óras- és ékszerésznel Vараždin, Ferencz József-tér.**
— **MINDENKINEK FONTOS az új adótörvények ismerése. Népszerű leírásban kapható Strausz Sándor könyvkeresek. Csáklornyan.**

Predplatna cëna je:

Na celo leto 8 kor.
 Na pol leta 4 kor.
 Na četvert leta 2 kor.
 Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i faj
 računaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
 Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izlađelj i vlastnik
STRAUSZ SANDOR.

Ali je mladina na kvar vrto?

Vnogiput sem čul ovu pitanje i morem reći, kuliko vrsti je bilo pitanja, tuliko vrsti je bil i odgovor.

Po našim mlenju, ni samu da je mladina ni na kvar sadovnjako, takodjer i kuhenskemu vrto, neg jako je na hasen i nigdar nešme mladina s ovih mestah faliti.

Dobro znamu svi, da svakojački kukci, gliste i gusenice na kakvo škodu su nam i kuliko kvara nam zrokujuju, negda pak tak vnogu se napova ove nesnage, da se niti brani nemoremu proti njoj. Pripeti se vnoiput, da nam čelo letino uništijo.

Opet svaki dobro zna, da mladina kak rada ima ove stvari i naprimer na seli koki, pure i race kad orjemo naprotuletje ili na jesen, čeli dan su na oralnici i podvečer koma moći dimo dovabiti. Pak kaj išeju tam i zakaj se tak rado zađerzavleju na friškim oranjem? Bormeš za onami kukci skačeju od jednoga sloga, do druguga, koje pljug vun zrova iz zemlje. To bolje ština mladina, kak kakovoga tuška ili pak od kakve hude kuruze.

Poleg ovoga dugovanje moremo premisliti, da na protuletje kad vrta kopamo ili pak na jesen kad letino doli pobereju, jako je dobro i spamtino mladino na vrt pustiti. Vu ovim vremenu i tak nikakvi kvar nedělaju na vrtu, hasna pak dosta velikoga, kad vun skopane kukce pobereju k tomu pak okolo grmov ili vu sadovnjako još i vu zemlju ili pod listje skrite kukce i gusenice vun skopaju tojest sdrbaju i tak je uništijo nam na veselje. S vun toga još i po stebli

pobereju kukce i črve jerbo visoku skačeju na drevje i sem strahovitenu hasenu dělaju gospodaru. Daklem vidimo, da bez zroka nije smeti s vrta mladino naganjati.

Još jedno priliku spišemu tu, kaj se je s jednim vrtlarom pripetilo.

Za trgovino je uvek onoga zelja povat i poleg toga osemdesetoga leta skorom je čelo letinu bil kvaren, kad je spazil, da strahovitno gusenice je došlo na zelje.

Zabдав je probal svakojačkim hižnim vračtvom, kak je naprimer pepelj, gusenice pretirati ili pak s londati. Probal je špricati, s žveplimnu prahom posipavati, ali sve je zabдав bilo.

Decu je takodjer stral svaki dan, da pobereju gusenice, ali ove nesnage se je već tuliku zapovalo, da niti jeden regiment nebi bil mogel već skup pobrati i zelje obraniti. Zatem je znenada došel na to, da kaj je najbolše vračtvo proti ovi nesnagi.

Jedno jutro, predi kak bi rosa bila minula i doklam su još gusenice na kupu bile, stral je vu vrt race. Race su s veseljom počele po vrto drkati i gusenice jesti, doklam su si samu ni napunile gvate. Kad je videl, da zelje ni bantujeju, na večer opet je je pustil vu vrt. Za par danov su tak s čistile zelje, da niti tora niti glasa nije bilo već gusenicam.

Poleg dobroga vremena, zelje je nazat k sebi došlo i takvo letinu je imal, da su se svi čudili po čeli okolici.

Daklem videti je stoga, da mladina nije na takov kvar vu vrto, kak je to negdi skričano. Samu znati moramu vrme, kad je smeti i kad je hasnovito mladino vu vrt pustiti.

S vun toga pak još i vakojačkoga drača seme s pobereju i ovak nam čistijo vrta. Nekoji vrtlari niti ni hraniju s takim mladino, pak itak imaju dosta na trgovino, jerbo vrt je sam hrani. Takve kokiš navěk bolje neseju, koje moreju do kukcov dojt, kak pak one, koje samu zrujom hraniju.

Jedno itak moremu reći, da guska nije za vrt i ako vu vrt ili vu sadovnjak dojde, tam veliki kvar more napraviti, jerbo sve sgrizne, do čeha dojde. Vu sadovnjaku još i koru doli pojē s mladih cemperov. Daklem od gusek brani moramu vrta. Guska je naj bolša na pašu.

Balkanski boj.

Bulgarski šeregi postali su pred Konstantinopoljom. Kaj su ni mogli turski štuki i turske puške napraviti, napravila je kolera. Nigdar smu se ni tak kvani, kad ravno ovu vrme, kad su turčine tak strahovitno po tukli. Nišči nije misli, da tak zlehka budu s turčinom s gotovili, koji su još pred malim vremenu na tri strani svēta viadevali.

Nije treba zato to misliti, da su turčini mogebiti ni včeziti se braniti. Od toga nemore rēc biti. Bulgarci sami valujeju, da svaki jedini turski soldat kak orolan je harcuval. Ali kad človek ni dobi tri, četiri dana jesti, kad s fali municija, zabдав je tam kak gud velika sigursčina, tam već samu od toga more rēc biti, ali pobeći, ali pak nečimurno smrt podnesti. Naj večki zrok to bil, da Turski orsag nije bil pripravljent. Festungi nisu s gotovljeni bili, štukov nisu zadosta imali, municije ni ga bilo priprav-

Niso bile sanje!

(Sudbonosna povjest, jednog Bugarskog vojnika.)

Nadam se, da je još ostala u spominu našim čitateljem, ona krvava bitka pred Tatarlar Turskim mestu, gdje se je savsema uništil prvi Sofijski pjsački regiment, a nato još z rastepel šesti regiment konjanictva. Tam je opalu na jezero-jezero dečkov, da je zaplakala za njimi cjela Sofija. In to je zvodilo samoga zapovēdnika Tonseva u smrt; da je postal samoubojnik.

Od ovoga krvavoga napada je u minući tjeden pripovjedoval drugim, jeden bugarski vojnik, u jedni Sofijski bolnici stjedeće:

— Ja sem služil u prvom regimento, te sam i ja stal med svojimi oktobra devetoga pred mestom Tatarlar. Tam smo stali svi, kak na smrt obsudjeni, kada patrola z groznoj hitrostjoj dojaše natrag. Svi smo znatiželjni čekali kakvo vēst nam doneseju. In oni su već z daleka kričili z rukami, i govorili plaho: Da nas strahovito čuda turkova čeka, tam le, za onim bregom. Hoćemo se po ovom natrag obrnuti, ali ran onda je sav osupel dojahal naš general Poseheff;

sa svojim sprjemstvom. Postavil se je pred svakoj kompanijoj, in govoril dečkom budnim, na srce. Bodril nas je, napokon zakričal: »Samo napred sinčići, natrag za ves svjet nesmije niti jeden stupiti.«

Na ovom kraju su naša dva regimenta bila prviput. Mi smo gledali kak deca plaho okolu sebe, kad da nebi znali kaj se gudi znami. Gledali smo opet na generala, koj je govoril s officeri, i čakali na komando. Jedenput začujemo: »Napred! Ne svi skup nego rastepsti se na već strani!« Mi se rastepemo. Na već strani nas je išlo na turka. Za nami je išel takaj šesti regiment, da ko obkolimo mi naprē neprijatelja, skoči med turka i on.

Bilo je mislim oko tretje ure po poldan, kad smo se genuli od Tatarlara prama Seliolu. Išli smo — mislim kakve pol ure, kad smo došli do jednoga brega. Prije je bila zapoved: Da ko se ovoga brega rešimo, taki naj prvi redi bežijo sto korakov naprē, ondi si naj ležejo, in čakajo na rieč: »Ogenj!« Sad smo tu stali, svi na napad pripravljeni, in tihi. Svakomu se je bral na obrazu smrtni čut. Srce nam je glasno tuklo. Svi

smo znali, da bude za dve tri minute strašna bitka, jer patrola je v jedno govorila, da je grozno mnogo turka za ovim bregom, skoro desetput toliko kak je nas. Polagama za sobom ostavimo mejo, onoga brega. In počelo se mi je u glavi vrteti, kada zapazim, da su prvi redi počeli bežijati sto korakov, a mi drugi zanjimi. Ko sam si legnul na svoje mesto, sam zaglednul grozno mnogo turskih glav. Proti nam su išli. Žurili su se. Za sobom su imeli i konjanictvo. Mislim na jeden kilometer su još bili do nas. Jedanput se začuje glas trombente za nami, nato, trepetajući glas: »Ogenj!« I mi sprožimo. Kav-kav-kav — su detale puške. Počnuli smo strelati, i strelali smo podjednomo.

Med dimom sem pazil na turke, po prvom glasu puških su se svi zastavili. Pripravljali su se. Jedanput se samo i turske puške zglasijo našim, napokon i štuki doli z bregov. Grozna halabuka je nastala, da smo ne čuli dalje nikakve komande već. Moj prijatelj Mladin Koskov, je ravno nabjal, kada se zvrti, i prekopicno doli u grabu. Na ovo sve puno mojih susedov za njim, sve je javkalo — brsalo. Videl sem kako

ljene, magazini sveposud prazni su. Savezu to je bila sreća. Gde je samu malo vekši red bil, tam je savez ni mogel tak lahko zadobiti. Naprimer Skulari grada već više tjednov strahovitno strélaju, pak itak se još derži i ako bude boj još duže trajaj, montenegrovci stočiju tam krv.

Ali kak je gud sad tam, nas je takodjer sad briga za one posle. Srbi idu pomaleno proti morju, da Durazzo morsko postajalište zavzemu. Ako se to pripeti, po vremenu srbi s luckom pomoćjom taborsku postajalište napraviju tam i našo trgovino tak zapreju na morju, da nikul nikam nebudemu mogli. Razmi se, da mi to niti za nikaj srbom dopustiti to nesmemu, niti pak nebudemu.

Od toga se spomina sad čeli svet, jerbo lahko, da i mi s oružjem budemu morali naše pravce braniti. Austrija-Magjarska lahko gleda, kak se drugi skubejo, ali kad jedenput jeno zanimivost bantujeju i kad vidimu, da pred našemi ladjama i pred našom trgovinom očeju puta zaprli, onda niti mi nemoremu zaprtami očima ove poste gledati.

Zato da su mogli jednoga ni prepravljeno orsaga potučti, naj ni misliju, da sad je čeli svet njim položen i sve tak mora sad biti, kak oni očeju. Ni, to naj ni verjeju, ar či bude potrebno i mi budemu naše zube pokazali. Ni verjemu, da od toga bude došlo, ali či dojde, nas budu tam našli.

Mala Srbija, samu zato ima tak veliki apetit, jerbo odzaja rus ju podpira. Poleg srbi i naši moraju sve one soldčke posle vsršiti, koje je rus na naši granici već dokončal.

Diplomacija s celom jakostvom to dela, da oteče rusa od jednoga strahovitnoga boja.

Doli na Balkano ove dane ni se nikaj važnoga sgodilo. Srbi su nešteri varaš ziveli odkud su turčini vun odušli. Bulgarci pri Čataldži se još tučeju s turčinom, ali već s menjšom srećom Turčini, kak stena su postali pred Konstantinopoljom i odonut se već nikam nedaju. Bulgarci nemoreju turske šance predrti. Med tem toga s mirum se za mir pogajaju, ali niti od toga neznamu još nikakve prave glase. More biti, do drugoga tjedna budemu već više znali. Već se je jedan dan tak čulo, da su mi napra-

vili med sobom, ali neznamu bude to istina, ali ni. Za vezda još neznamu Sad pak budemu ripećenje tak dalje pisali, kak nam to telegrami govoriuju.

Belgrad, dec. 2. Pallavicini grof Austriju-Magjarskoga poslanik je pohodil vu Konstantinopolju Noradunghian od svunešnjih poslov ministra i dal mu je prek zapisnika vu kojem potrebuje da Albanija slobodinu dobi i za kneza jednoga našega kraljskoga hercega postaviju, ako pak to nebi bilo moguće, onda naj Medžid turski herceg bude kuez vu Albaniju.

Belgrad, dec. 2. Od svunašnjih poslov minister službeno je vun dal, da to nije istina dabi Srbija na Austrija-Magjarski har soldačiju bila skup potegla i dabi Belgrad bili podkopali i s dinamitom napunili. To svaki more videti, da to nije istina Srbija se trsi, da nikakvi konfli ktuš nebude s Austrija Magjarskim orsagom, jerbo su previdli, da bez monarchije nemoreju nikaj.

Konstantinopolj, dec. 2. Službeno daju na glas, da su uplenili 25 jezer grčkih soldatov med kojimi su jezero officirov, nadalje pak 70 štukov, 30 mašinspuških, 1200 konjov, 800 marhe i 75 jezer puških.

Rim, dec. 2. Srbi su došli do Durazzo i tam, su se nameslili, takodjer i tamošnje taljanske škole su zavzeli. Taljanski konzul je odmah pohodil srbskoga zapovednika i zahležval je odnjega, da odmah naj sprazni taljanske škole, ali zabadav, srbski soldati su još i dnes nutri. Konzul je prijavo poslal svrho toga taljanskomu kormannu.

Belgrad, dec. 2. Službeno javiju, da srbski soldati su bez svakoga protistavljanja zavzeli Elbassan varaša.

Pariz, dec. 2. Srbija zahteva od Austrije-Magjarske Adria morje, takodjer Bulgarija neće odпустiti Drinapolja. Srbija je zadovoljna ako Albanija autonomiju dobi, ali od toga neće od stupiti da ju nebi pustili k morju. Austrija Magjarska opet ravno to neće dopustiti i rajši bude imala kakov gud krvni boj, nek pak bi primirnooma gledala, kak ji očeju puta zaprli na morju Srbi budu morali tak zadovoljni biti, kak jim to monarchija bude odredila.

Belgrad, dec. 3. Tribuna zvane novinpišeju, kak se čela Europa vu oružje spravljaju, samu Ruski orsag opet bude ostavil

Srbiju. Tak misliju, da rusi su samu za šalju mobilizerali svoju vojsku, ali takove šalje neimaju radi svigdi, přem oni ni skojih se još i norca delaju.

Prag, dec. 3. Kak Pravo Lidu zvane belgradske novine znaju, da vu Pragu svi štacunari, trgovci i fabrikanti koji su iz Srbije se tam nastanili, su se zavezali, da nigdar više nebudu od Austrije-Magjarske nikaj kopuvali. Svaki član toga saveza podpisal je deset jezer dinarov vekšina i toga bude kvaren, ako pristupi pogodbu.

B'uman, dec. 3. Proti mestnomu pulfermagazinu opet su atentat napravili, da ga vu zrak pustiju. Okolo pol noći sumnjivi ljudi su išli proti magazinu i kad je straža zastavila se, počeli su strélati. Soldati devetnajput su na sumnjivce strelili, ali ni su trofili nikoga.

Krvna kupelj vu Kavalla. Berlin, dec. 2. S Kavalla varaša javiju, da su tam srbski tolvaji, tak zvani komitačik pred konzuli strahovitno krvno kupelj složili. Na lovili su četerdeset turčinov, do gologa su je slekli i tri i tri su je skup svezali i onda s handžari tak dugu su je pikali, doklam su krv stočili. Tak su zaklati još blizu 300 turčinov. Židovske i kršćanske su vužgal. Kad je grčki biškup vu ruki s evangeliumom prosil za milost, od bande glava je ovak odgovoril:

Zapri toga evangeliuma na par danov, turski psi su ni vrédni nikakvo milost.

Po okolici sve posud ovak delaju komitačik.

Vu Dedeagaču su blizu četristo ljudstva zene i decu tak nemilosrdno zaklati. Jeden turčin je vu ruke prijel osem lét staroga dečeca, da odbeži, ali nemilosrdne svinje vu krili su mu ga doli strelile. Gde su Europanski vladari, da to dopustiju?

Konstantinopolj, dec. 4. Na četirijnajst danov je mir nastal med Turskim orsagom i med Bulgariom, Montenegro. V čera ob deseti vuri na večer su podpisali zapisnika. Grčki orsag nije pristupil k miru Mir je na ovu kondiciju nastal: 1. Od svake stranke vu oni poziciji ostaneju, kak su vezda. 2. Obsadni gradi nedobiju živiš. 3. Bulgarske serege od Črnoga morja budu hranili. 4. Razprava mira se trinajstoga počme vu Londonu. Grki su ni prijeli gori ove punkte

su počele bombe leteti, i padati poleg mene dol. Videl sem sve. I strélal sem podjednom strélal.

In uh! Kak su bunili štuki! In kak su padali dol kre mene kartači. Falati zemlje su létali po zraki, in zemlja se je stépala. Ja sem dalje dugo nè videl več. Strélal sem, pak opet nabijal nov naboj v čev, da so mi bili svi prsti krvavi.

Prije smo dobili zapoved: da ko bumo videli prve rede bežati opet sto korakov napred, bežimo i mi, tam si opet legnimo, pak strelajmo. Podjednom strelajmo. Tak smo i načinili, odbežimo za sto korakov dalje tam opet strelati započeli. Jedan čas smo tak ležeće strélali in opet su prvi redi gor skočili, i zakričali: »Živio silni naš care Ferdinando. Hurrri!!« A mi za njimi. Na jenuput smo samo dalje nè mogli. Misil sem da napred idemo, in išli smo natrag, sje-gurno tak, da smo bili obrnjeni proti neprijateljelu. Jedanput su samo turki započeli prve rede klati s handžari. Onda je naš poručnik sam uzeju u roke zastavu, zakričal: Dečki za menom! In bežali smo za njim, i kričali: »hurrri!!« Tak je svaki načinil, kak

je svojega sosedu videl. Jedenput smo bežali napred, pak opet nazaj, opet napred, opet nazaj, sim-tam, v kriš-kraš!

Ja sem onda i na svojo lastno ime pozabil. Ni sem se mogel domisliti kaj se je zmenom zgodilo? Gde sem? Svi smo bili kak nori. Jedenput se samo znajdemo med Turskimi noži. Opet je padnula bomba kre mene. A kup zemle odnesla u zrak, prestepe me svega. Puška mi padne iz ruk, med pazdhami, i na laktu sem začutili gorkoto. Nekaj je teklo doli po ruci, misil sem da znoj, te sam si obrisal, i roka mi je postala sva krvava. Kaj sem onda misil se nemrem spotiti, med samimi nogami, i čiznami sem ležal. Pogledal sem natrag i spazil da proti nam strašno žurno beže šesti regiment Stal sem se, i šepavo jaše sa svojima dvema prijateljima, da me ne pogazijo. Opet sam čul za menom iahanje, nato trombetanje, i kak su naši padali doli s konjov. Ober glave, mimo uh, su mi kak toča letele kugle, i jedanput je i šesti regiment, ran tak kak prije mi počel bežati bez reda sim tam, kak nor.

Kaj nas je ostalo od naše kompanije

smo bili trije, tam smo ležali ranjeni i mi, lica smo u zemljo držali, a uha tiščali s prstima.

To je sve trajalo jedno uro, da smo već mislili, da je konec sveta. Strahu sem se obrnul gori na nebu. Kmica je bila, kiša je padala polagano, i zrak je gorel. Napokon se na nekoliko sve pomiri. Samo negdi tam daleč su pokali štuki. Mi trije smo još uvek tam sedeli. Moja dva sosedu sta se plakala, i javkala, da budeta umrla, a ja sam nevoljem sem nje tolažil, i kazal na crvenu lampu, ranjene kola, koje su se nam bližale. I na ovo, sam opal u nezavjest. — — — Kada sem k sebi došel sem ležal na ovom krevetu, i bil je već opet dan. Nè sam se mogel domisliti, da kaj se je zgodilo? Kaj je zmenom. Misil sem da su bile sanje. In hoćem ruko zdignuti nè sam nju mogel. Odmah sem se domislil, in zakričal grobno:

»Ni so bile sanje! Ni so bile sanje!«

Kutnyák Márton,
Keszthely.

jerbo tak misliju, da s bojom više budu mogli zadobiti s vrho toga grki su opet počeli vu Traciji na turke vdirati. Pri Čaldži počeli su turčini barake delati na zimu, daklem i stoga se vidi, da još nebude tak fletno mir nastal.

Bukarest, decembar 4. Romania vu Parisu 500 milijunov išće naposud. Opet drugi pak tak pišeju, da to nije istina i da Romania čistam dobro stoji zavezda vu pezeznih poslov.

Antivári, dec. 4. V pondeljek su turčini vun vdrlí proti Široki gori, da nazat zavzemeju prvešu poziciju. Ni jim je sreća poslužila i morali su nazat pobeći pred črnogorci Turčini su vnoho mrtvih sgrabili. Na Montenegrovskim bojnim polju je do sad mir bil, ali kak je Martinović general nazat došel k šeregom opet su se tu i tam boji pojavili.

Konstantinopolj, dec. 4. Sim je takov telegram došel, da se Drinapolj neda doh do zadnjega i nebude kapituléral. Takov glas su dobili, da vu Drinapolju još imaju za dva mesece dosta jesti i da od glada nebudu poginuli. Takodjer i to telegraféraru, da bulgarci su opet strahovitno počeli bombardérati varaša. Varaš se vu više mestah vužgal i puno kvara su terpeli. Takodjer javiju, da vu Drinapolj zaprli šeregi, do zadnjoga človeka su pripravni varaša braniti, makar od nikud nedobiju nikakvu pomoć.

Beigrad, dec. 5. Valona vu pogibelji je, jerbo denes dvé grčke taborske ladje su poslale pred varašom na jedenpul su počele strašno bombardirati varaša. Jeden šrapnel je med taljanskim i med austriamagjarskim konzulato se sprožil Stanovniki su strahovitno straho. Izmael Kemal baša odmah je poslal na ladje ablegata, da za mir prosí Gréki zapovednik je tak odgovoril, da zapoved ima ovoga albanskoga varaša strélati, jerbo još pod tursko zapoved spada Zabléva je, da se varaš odmah naj preda grkom i onda jim mir bude pustil. Zatém su ladje odšle. Izmael Kamel pak je ovostvar odmah sim većim vladarom na zna uje dal.

Kak stojmu sad? Ruski orsag još nije opomenul Srbiju, da naj mirna bude, kak je to napravil kad smu Bosniju i Hercegovino za svoje zeli. Poleg toga još i podpira svoje bratance s penezí. Dalje mobilizira na pruskim, romanskim i na austrianskim hafaru.

Francuzki orsag takaj mobilizira i ide rusom na pomoć. Vu Beču bojna stranka je jakša i potrebuje, da se proti stavimu, ako našo želju nebudu poslušali Vu Srbiji sve mužkarce su nuter pozvali. Iz Beča su još ni na glas dali, kaj se snašim konzulom vu Prizrendi pripetilo. Daklem to su ona dugovanja iz kojih si moći misliti, da ako se turčin i bulgarec podobrika, itak mira nebude, doklam mi naše račune sa rusom ni slozimu. Danas se skorom nitko ne brani s onim mirom, koj je med bulgarci i med turčinom nastal. Svaki derhtuc čeka telegrame s Berlina, Sentpétervara, s Parisa s Beča i s Belgrada.

Daklem sad smu tam, ako nas Srbija s bantuje, onda ji rus bude na pomoć, rusu pak francuz. Nam pak Preiska i Romania ide na pomoć. Kak se stoga vidi Europanski mir bormes na špicah tancu.

KAJ JE NOVOGA?

— **Vu boj su išli.** Po čeli Europi redarstvo dva male diake išćeju. Tura Micslav se zove jeden, koj je od matere šest

sto korun odnesel i stém je skočil. Sobom je zel pajaša Sandruch Stanislava stém nakanenjom, da odideju doli na Balkan. Dececi sum silom očēju vu tabor oditi i ravno sbog toga je Tura tat nastal.

— **Bez srdca mati.** Vu Budapeštu došla je Kovač Jožetu na stan jedna težakinja. Dva mesece staro déte je imala na rukah, kojega je doli dē. i prosila tam, da neg malo popaziju na déte doklam nazat dojde. Stém je odišla i niti do večera je ni došla nazat, da odnese plačuce déte. Kovačova žena odnesla je déte na redarstvo, bezdušno mater pak išćeju.

— **Zatukli su oca.** Strahoviten dogodjaj se pripetil vu Tapolci. Balla nije naj lepše živel svojim obiteljom i poleg toga nije štel nikaj na strošek dati, makar je imel devetsto korun srajeni prisebi. Sad su do kraja račun napravili med sobom. Počeli su se opet svaditi i med tem toga mati i deca zatukli su staroga.

— **Podpis — željeznami rasuhami.** Šekutori neimaju navék najlepši majales okolo dužnikov. Na Vamošpérču je Balogh Jožef občinski šekutor pri Vince Balintu je štel nekaj pod šekuciju zeti. Kad bi Vince zapisnika bil moral podpisati s grabil je željezne rasuhe i počel je kricati: Stém ti budem taki podpisal i vdrl je na šekutora. Siromak vu veliki silu sva pisma je moral ostaviti i pobeći. Sad proti serditomu dužniku istrogu vodiju.

— **Sbšili su se vu orsačkim spravišču.** Mnuči petek vu orsački hiži rezglasil je neščé, de nemore se boj minuti med nani i med srbi. Ablegati još bolje su se sbšili, kad su vidli, da soldački minister i više generalov su vu jednu sobu se zaprli na konferenciju. Jedni su veći i to znali, da su srbi već na naš hatar vdrlí. Na zadnje je došel Lukač ministerprezident i pomiril je ablegate, da je to laž i od ovih glasov niti jedna reč je ni istina.

— **Paziju na moste.** Vu Budapeštu dali su na glas, da med Upešt i Óbudini po željezničkim mostu od vezda samo jutro od šeste, do osme; opoldan od dvanajste do jedne i na večer od šeste do osme vure je smeti hoditi. Na most soldati paziju, da nebi netko kakov kvar napravil vunjem. S vun ovih vur, nikoga na most nepustiju.

— **Vu krvi.** Šebesbanja varašu na vulici vjtro rano v krvi su našli Balog Janoša. Strahovitno je bil rajeni, čelo glavu su mu razbili. Žandari sad išćeju krvoloke koji su nesrečnoga človeka kad je s krčme dimo išel zatukli. Šest malodobne dece je bez oca ostalo.

— **Opet vu boj.** Iz Segeda pišeju, da minuce dane došli su tam šesto turskih soldatov, koji s Tripolisa ideju vu Konstantinopolj, da opet tam počmeju onu kaj su vu Tripolisu ostavili. Lépo je to gledati, kad vidimu turčine, kakvo iskerno ljubav imaju prama praví matere, domovini. Od svih stranih se žuriju dimo, da krv preléjeju za domovino rajši, neg bi vidli, kak njim propadne orsag.

— **Kloroform na željeznici.** Jarmy Béla ablegat je na Cegléd putoval, vu jednim prvoga razreda kupeju si kaputa slékel i taki je zaspil. Kad su vu Salmáru kalauzi pregledali i privizterali kupeje, spaječjuga su ga našli i komaj su ga mogli pribuditi. Ablegat taki se je tuzil, da nezna od česa je zaspal tak dugo i zakaj ga tak glavu boli. Vu kupeju strahovitna duha je bila od kloroforma. Kalauzi su taki znali, da bu se nekaj pripetilo i kad si je Jarmy kaputa

nazad oblekel, spazil je, da mu bugjeteros fali vu kojem je imal 3700 korun. Jarmy nezna, kaj se je pripetilo i samu tuliku se more sčati, da na jednim štacionu nekakva sa zamotena baba je došla vu kupej i kre-njeja se sela. Baba je sniknula i segurno, da je ona sraubovala ablegata. Sad ju išćeju.

— **Smrt vu cukorfabriki.** Vu serenčki cukorfabriki na dvoru su vaggone skup slagali i Turoš Istvan je tak nesrečno došel med vaggone, da su ga skup sdruznoili i za par vur je vumral. Istraga traža, što je kriv nesreči.

— **Mrtvo tělo vu jarku.** Blizu Alpar občine vu jarku su trnajst, četrinajst lét staro pucku mrtvo našli. Nesrečno déte vu zinca je imala na šinjaku skojim su ju zadavili. Predi su sramotni atentat napravili proti njoj i onda su ju zagutili. Žandari strogo išćeju nevalance i daj Bog da i oni skim predi vu zinca dobiju na vrat.

— **Atentat proti kaštelju.** Naši srbi počeli su opet nemirni biti. Posvedočiti očēju, da skup čutiju s onimi srbi, koji su naj vekši krvoloki, jerbo dece i ženske koleju. Vu Torontal varmegiji ima baron Tallan svoj lépi kaštelj. Nekoji dan je baron čistam dobro spisani magjarski list dobil vu kojem je ovu stalo: Kak je sad lépi kaštelj vaš, tak bude za kratko vréme ves vu jedni krvi. Kaštelja vam vu luft pustimu, vas i vašu družinu pak spokolemu s onami magjari skup, koji tu živiju i srbe šimlaju. Baron je od kraja nikaj ni dal na list. Vnedelju po noći više šrbov je išlo proti kaštelju. Biroši su spazili nevalance, koji su počeli strélati na kaštelj i zatem su vu kmici odbežali. Na sreću kuglje su nikoga ni trofile. Od vezda svako noć biroši paziju na kaštelj s nabitami puškami. Tak se čuje da naskoroma bude v ruke došel on, koj je lista pisal i ljudstvo s buntal.

— **Koj je straho pred bojom.** Vu Aradu po béim danu se jeden rumunjski dečko spancéral i gde gud se na kolena hitil i na glas boga molil. Redari su ga nutri odegnali i prijem su našli pozivmuc za nutri rukovati. Tak misliju, da pred bojom je obnored, ali pak se samu tak pusti.

— **Uredi i svetki.** Kak je poznato X. Pius papa vu buli „Motu proprio de diebus festis“ odredil je da na Tělovo, na Štéfanje, na Vuzmeni ponděljek, na Svécnico, na Sadovnu Majko božju i na Malo mešu nšmu preslijeni sveto mešo poslušati i svakojačke težačke poslje na ove dane slobodno sveršavamu. Naš od pravich minister je sudbenim uredom odredil, da ove dane i na dalje naj za svetek imaju. Daklem bez velike sile na ove dane nije smeti nikoga k sudbenomu uredu citovati ili pak nekomu na šekuciju iti.

Novi KOLENDAR za ljetu 1913!

Kak svako ljetu, i ljetos smo se žurili, da skim predi dobite vu ruke „MEDJIMURSKI“ kalendar. Ljetos je puno vekši i s vun svakojačkih lépih pripovestih, još i od Balkanskoga boja se čita. Lépe slike se takodjer najdeju vu kalendaru. Dobiva se pri izdateljom:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)
knjžari vu Csáktornya

Cena
!50!
ntier

Gabona árak. — Újra zítka.

mmázsa	l m-cent.	kor. fill.
Buza	Pšenica	20 00 —
Rozs elsőrendű	Hrz	15 20 —
Árpa	Ječmen	15 80 —
Zab	Zob	17 80 —
Kukoricza	Kuruza suha	14 40 —
Fehér bab új	Grah bel	23 00 —
Sárga bab	„ zuti	19 60 —
Vegyes bab	„ zmišan	19 00 —
Kendermag	Konopije-noseme	20 00 —
Lenmag	Len	24 00 —
Tökmag	Koščice	24 00 —
Bükköny	Grahorka	15 20 —

3794/tk. 912.

I. Arverési hirdetemény.

A csáktornyai kir. járásbíróság közhírré teszi, hogy dr. Hajós Ferenc ügyvéd által képviselt Topolko György muraréháti lakos végrehajlatónak Jarovics Mátyásné szül. Kozma Teréz muraszereahelyi lakos végrehajlatást szenvedett elleni 360 K tőke és jár. iránti végrehajlati ügyben az arverést az 1881. LX. tc. 144 és 146 §§-ai alapján elrendelte minek folytán végrehajlatónak 310 K tőke, ennek 1910. évi október hó 12 napjától járó 5% kamata 52 K 20 f. per. 21 K 90 f. végrehajlatás kérelmi, 26 kor. árverés kérelmi és a még felmerülő költségekből álló követeles kielégítése vegett a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. járásbíróság területéhez tartozó és a Kuzma Teréz neven álló a muraszereahelyi 1715 sz. tkvben 851/a hrz-sz. a felv. ingatlan 1/3-ad része 907 kor. 50 f. becsértékben

1912. évi december hó 21-én délelőtti 10 óraker

Muraszereahely községhezánál dr. Hajós Ferenc telperesi ügyvéd vagy helyettesse közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladatni fog.

Kiküldési ár a fentebb kitelt becsár melynél alacsonyabb áron az ingatlanok elnem adható.

Árverésen kívánók tartoznak a becsár 10 %-át készpénzben vagy óvadék képes papírban a kiküldött kezéhez letenni és pedig 32 K 20 f.

Csáktornya, 1912. okt. 7. 992

Tisztán

és világosan úgy kérje és fogadja el, ha szappant vesz, hogy

KOLOZSVÁRI (HEINRICH-féle) :::

- Glycerin szappan
- Tojás „
- Mandula „
- Márvány „

A kolozsvári gyógyszappan gyár azért lett világhírű, mert a legdrágább és teljesen ártalmatlan anyagból készíti szappanait.

Elsőrangú pontos óra!

Egyedüli elárúsítóhely:
Pollák Bernát
órá-s és ékszerésznél
Varazdin

Karácsonyi- és újévi képes levelező-lapok

művészies kivitelben kaphatók:
Strausz Sándor □ könyvkereskedésében
Csáktornyan

Folyó hó 10, 11 és 12-én

Csáktornyan a **BECSAY-féle házban** mindennemű butorok, konyhaedények, korcsmai felszerelések, asztalok, padok, székek stb. nyilvános árverésen eladatnak.

740 sz. 1912. Arverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járásbíróság 1912. évi V. 412/2 sz. végzése következtében Dr. Reményi Zoltán perlaki ügyvéd által képviselt Golenya József javára 144 K s jár. erejéig 1912. évi szept. hó 21-én fogamatositott kielégítési végrehajlat után le- és felülfoglalt és 840 K-ra becsült következő ingóságok u. m.: pajta, ól, szekér, kukoricakaszól nyilvános árverésen eladatnak

Mely árverésnek a perlaki kir. járásbíróság 1912. V. 412/2 sz. végzése folytán 144 K tőkeköveteles, ennek 1912. évi május hó 26 napjától járó 6% kam. 1/3% váltódíj és eddig összesen 61 K 61 fill. bíróság már megállapított költségek erejéig. Muracsányban a peres házánál leendő eszközölésére

1912. évi dec. hó 13. napjának d. e. 12 óraja határidőül kütözetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi, LX. t-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsárón alul is el fgnak adatni.

Perlak, 1912. nov. 23. 989

Hirdetemény.

Alulírott ezennel közhírré teszem, hogy **folyó hó december 17-én délelőtt 10 óraker Räckanizsán, néhai Kozma György**

korcsma helyisége

nyilvános árverésen eladatik és pedig két szoba korcsmai berendezéssel — pince felszereléssel — és a többi melléképületek, valamint konyhakert — szántóföld és rét.

A nyilvános árverést tartja. Dr. KADÁK PÁL árvaszéki ülnök mint az árvák képviselője.

Az árverésen kívánók kötelesek az árvák vagyonára vonatkozó tel-tételeket betartani.

Räckanizsán, 1912. december hó 5 én.

Az árvaszék megbízásából: **IFCSICS LAJOSNÉ.**

Rum Szilvórium kiváló minőség, lit. à K 1 30 és feljebb.
Törköly pálinka nagyon jó, lit. à K 1 40 és feljebb.
lit. à K 1 40 és f-eljebb.

Rum Slivovica jako finí, liter od 1 30 K višese
Tropica žganica jako dobri, liter od 1 40 K višese.
liter od 1 40 K v.šese.

Kapható:
Kochsinger M. és Fiai cégnél
Csáktornya.

Dobiva se pri:
Kochsinger M. i Sinovi firmi
Csáktornya.

PROGRESS egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotico vattával ♦ Kapható: Fischel Fulop (STRAUSZ SANDOR) papirkereskedésében Csáktornyan

Az emberi kéz mint sérvkötő

SENSATIÓS TALÁLmány!

Kérjen ingyen prospectust!

Zárt borítékban portómentesen küldi

POBLITZER SÉRVAMPULATORIUM

speciális orvosi rendelőintézet

BUDAPEST, VII., Rákóczi-út 10. Félémelet.

Szabol Balázs iz Drávaszentivána

dobrovolno hoče prodati svojega

grunta

*u Csáktornya, vu Széchenyi-vu-
lici (broj 15.) od denes svaki dén;
i vu Drávaszentivano ležečoga
grunta 18 mekot zemeljskuga.
Pod prvim hižnim brojom kre
preložke ceste.*

974 4-4

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RÉTHY-fele pemetefü czukorkánál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határo-
zottan RÉTHY-féleket kérjünk, mivel sok haszno-
talan utánzata van. Az eredetinek minden egyes
darabján rajta van a RÉTHY név.

1 doboz ára 60 fillér. Nagy doboz 1 kor.
Mindenütt kapható.

947 6-6

húzott drótszállal

TÖRNETETLEN!

MAGYAR
SIEMENS - SCHÜCKERT - MÜOER
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 36

Butorvásárlók figyelmébe!

Jó és olcsó butor

HIRSCHL ÁRMIN kárpitos és díszítő

:: dúsan felszerelt butorraktárában ::
Varaždin, Setanj-utca 2. sz.
kapható.

A legolcsóbb árban, egyszerű úgyszintén
legfinomabb kivitelű háló-, ebédlő- és sza-
lonberendezések nagyválasztékban rak-
táron vannak.

Műhelyemben mindennemű kárpitos
és asztalos munkák pontosan, jutányosan
készíttetnek.

851 29-50

MAGYAR KISZOLGÁLÁS!

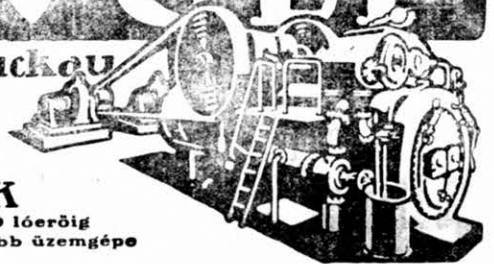
R*WOLF

Magdeburg-Buckow

Magyarországi Képviselete:
Budapest, V., Balthory-utca 18

Szabad, túlhevített gőzű
LOKOMOBILOK

Wolf eredeti szerkezete 10-800 lóerőig
Bármely gyártelep legelőnyösebb üzemgépe

AZ UJSÁG

karácsonyi nagy jubileumi száma

tartalom és terjedelem dolgában párat-
lanul áll az egész világsajtóban. Nincs
az a naptár- vagy albumajándék, mely
ezzel az egy

karácsonyi jubileumi számmal

feler. - Ezt a karácsonyi jubileumi számot
megkapja mindenki; aki AZ UJSÁG-ra,
ha csak 1 hónapra is, január 1-vel előfizet.

**AZ UJSÁG a legjobban szerkesztett,
teljesen független, nagy előkelő napilap.**

Vasárnap: Asszony-, Gyermek- és Automobil
Sport melléklet.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . 28.- K
Fél évre . . . 14.- K
Negyed évre 7.- K
Egy hónapra 2.80 K

Megrendelő cím: **„AZ UJSÁG”** kiadóhivatala, Budapest, VII., Rákóczi-út 54. sz.